

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Fordítás és komparatiztika

Egyetemi tanév 2025-2026

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeș-Bolyai Tudományegyetem
1.2. Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3. Intézet	Magyar Irodalomtudományi Intézet
1.4. Szakterület	Nyelv és irodalom
1.5. Képzési szint	Alapképzés, BA
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	Összehasonlító- és világirodalom
1.7. Képzési forma	Nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve		Fordítás és komparatiztika				A tantárgy kódja		LLT5214			
2.2. Az előadásért felelős tanár neve			Jankó Szép Yvette								
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve			Jankó Szép Yvette								
2.4. Tanulmányi év		3	2.5. Félév		5	2.6. Értékelés módja		V	2.7. Tantárgy típusa		Kötelező

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1. Heti óraszám	2	melyből: 3.2 előadás	1	3.3 szeminárium/labor/projekt	1
3.4. Tantervben szereplő összórászám	28	melyből: 3.5 előadás	14	3.6 szeminárium/labor	14
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					22
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					22
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					22
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					2

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása

Vizsgák	2
Más tevékenységek:	
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összóraszám	70
3.8. A félév összóraszám	98
3.9. Kreditszám	4

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. Tantervi	
4.2. Kompetenciabeli	• A magyar nyelv és egy vagy több idegen nyelv haladó szintű ismerete

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	• Az előadásokon való részvétel ajánlott • Előadástechnikai eszközök – vetítő, MTeams-hozzáférés, tábla
5.2. A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	• A szemináriumok 80%-án kötelező részvétel • A szemináriumi témabemutató / egyéni kutatási projekt bemutatása..

6.1. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai/kulcs-kompetenciák	• C1 az irodalomelmélet és a világ- és összehasonlító irodalomtudomány terminológiájának helyes használata. • C4 az irodalmi jelenségek vizsgálata és a tanulmányozott kultúra kontextusában való bemutatása
----------------------------	--

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása

Transzverzális kompetenciák	- CT1. A nyelvészeti és irodalmi komponenseknek a szakmai etika tiszteletben tartásával való használata - CT2. Csapatmunka; személyközi kommunikáció és egyéni felelősségvállalás - CT3 Az önálló képzést szolgáló egyéni projektum megvalósítása, az információk szakszerű átadása, csapamunkában való részvétel és az egyéni és csoportos fejlődést szolgáló programokban való részvétel.
-----------------------------	---

6.2. Tanulási eredmények

Ismeretek	A hallgató ismeri a szakterület terminológiáját, tájékozott a műfordítási stratégiákkal, módszerekkel, eljárásokkal kapcsolatban.
Képességek	A hallgató képes a félév során tárgyalt témákhoz kapcsolódó tudományos fogalmak tisztázására és alkalmazására.
Felelősség és önállóság	A hallgató képes elvégezni idegen nyelvű irodalmi szövegek elemzését és fordítását a szakirodalom kínálta elvek alkalmazására, illetve képes önállóan dolgozni egy egyéni szemináriumi projekt elkészítésén és bemutatásán.

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	A tantárgy megismerteti a magyar nyelvre történő műfordítás elméletének és hagyományának néhány fontosabb aspektusával.
--------------------------------------	---

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása

7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	Alapvető műfordítói kompetenciák kialakítása.
-------------------------------------	---

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezető előadás: fordításelmélet	Szemléltető előadás, brainstorming Szövegértelmező gyakorlatok	Hallgató feladatai: az órára hozott szövegek olvasása, fordítása
2. A magyar fordítás hagyománya I. Interpretatív fordítások	Szemléltető előadás, Szövegértelmező gyakorlatok	Hallgató feladatai: az órára hozott szövegek olvasása, fordítása
3. A magyar fordítás hagyománya II. Szövegű fordítás	Szemléltető előadás, Szövegértelmező gyakorlatok	Hallgató feladatai: az órára hozott szövegek olvasása, fordítása
4. A magyar fordítás hagyománya III. Szociokulturális interpretáció	Szemléltető előadás, Szövegértelmező gyakorlatok	Hallgató feladatai: az órára hozott szövegek olvasása, fordítása
5. A Nyugat és fordítói köre	Szemléltető előadás, Szövegértelmező gyakorlatok	Hallgató feladatai: az órára hozott szövegek olvasása, fordítása
6. Műfordítás a XX század második felében	Szemléltető előadás, Szövegértelmező gyakorlatok	Hallgató feladatai: az órára hozott szövegek olvasása, fordítása
7. Műfordítás szerepe az interetnikus kommunikációban	Szemléltető előadás, Szövegértelmező gyakorlatok	Hallgató feladatai: az órára hozott szövegek olvasása, fordítása
Könyvészet Jeney Éva (szerk.): <i>Szó és betű szerint a világ</i>. Bp., Balassi Kiadó, 2010. N. Tóth Anikó (szerk.): <i>Irodalom és fordítás</i>. Nyitra, Konstantin Filozófus Egyetem, Közép-európai Tanulmányok Kara ; 2009. Bárczi Zsófia, Vančonek Kremmer Ildikó (szerk.): <i>Fordítás - nyelv - irodalom - társadalom : nyelvészeti és irodalmi tanulmányok a fordításról</i>, Nyitra : Konstantin Filozófus Egyetem. Közép-európai Tanulmányok Kara ; 2008. Jeney Éva, Józán Ildikó (szerk.): <i>Nyelvi álcok: tizenhárom a fordításról</i>. Bp., Balassi Kiadó, 2008. Jeney Éva, Józán Ildikó, Hajdu Péter (szerk.): <i>Kettős megvilágítás: fordításelméleti írások Szent Jeromostól a 20. század végéig</i>, Bp., Balassi Kiadó, 2007. Steiner, George: <i>Bábel után: nyelv és fordítás</i>. Bp., Corvina, 2009		
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A szemináriumi témák kiválasztása. Bevezető műfajtalankodás. A műfordító „feladatai”. Hűségdiskurzusok. A fordítás tükör-fázisa. Nyelvi humor és fordítás.	Dialógus; frontális és csoportmunka, megbeszélés.	Hallgató feladatai: az órára hozott szövegek olvasása, megvitatása.
2. Fordítás és (vers)forma.	Dialógus; csoportmunka, megbeszélés.	Hallgató feladatai: szemináriumi téma bemutatása, az órára hozott szövegek olvasása, megvitatása.

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása

3. Eposzok fordítása és újrafordítása.	Dialógus, csoportmunka, megbeszélés.	Hallgató feladatai: szemináriumi téma bemutatása, az órára hozott szövegek olvasása, megvitatása.
4. Kispróza–nagypróza aprózva.	Dialógus, csoportmunka, megbeszélés.	Hallgató feladatai: szemináriumi téma bemutatása, az órára hozott szövegek olvasása, megvitatása.
5. Drámák és színpadi szövegek fordítása.	Dialógus, csoportmunka, megbeszélés.	Hallgató feladatai: szemináriumi téma bemutatása, az órára hozott szövegek olvasása, megvitatása.
6. Fordíthatóság–ferdíthetőség a gyermekirodalomban.	Dialógus, csoportmunka, megbeszélés.	Hallgató feladatai: szemináriumi téma bemutatása, az órára hozott szövegek olvasása, megvitatása.
7. Egyéb kategória (film, filmforgatókönyv, képregény, reklám stb.). Fordítások lektorálása – überfordítás vagy felforgatás?	Dialógus, csoportmunka, megbeszélés.	Hallgató feladatai: szemináriumi téma bemutatása, az órára hozott szövegek olvasása, megvitatása.

Könyvészet

Benjamin, Walter: *A műfordító feladata* In A szirének hallgatása, Osiris, Budapest, 2001.

de Man, Paul, *Walter Benjamin A műfordító feladata című írásáról* In Átváltozások 1994/2.

Steiner, George: *Bábel után. Nyelv és fordítás*. Bp., Corvina, 2009.

Ajánlott könyvészet:

A Műfordítók műhelyében rovat a Fordítástudomány című folyóiratban.

Albert Sándor, *A fordíthatóság és fordíthatatlanság határán* In Fordítástudomány 7/1.

Szele Bálint, *A magyar Shakespeare-fordítás története* In Fordítástudomány 8/2.

Vándor Judit, *Adaptáció és újrafordítás* In Fordítástudomány 9/1.

Pusztai-Varga Ildikó, *Műfordítók mint kulturális brókerek. Egy terminus útja a kultúrakutatástól a műfordításig* In Fordítástudomány 10/2.

Klaudy Kinga, *A fordítás elmélete és gyakorlata*, Scholastica, Budapest, 1997.

Varga P. Ildikó, *Hiisi szarvasától a csodaszarvasig. A kalevala magyar fordításai*, EME, Kolozsvár, 2010.

A fordítás mint kulturális praxis (szerk. Kálmán C. György, Orbán Jolán), Jelenkor, Pécs, 2004.

Ingo, Rune, *Lähtökielestä kohdekieleen*, Juva, Helsinki, 1990.

Riitta Oittinen, *Käöntäjän karnevaali*, Tampere University Press, 1995.

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- Az ARACIS kritériumainak megfelelően, az intézet/a tanszék együttműködik a szakmai, illetve a társadalmi és gazdasági szféra képviselőivel, különösképp az egyetemekkel, kutatóintézetekkel, a megyei tanfelügyelőségekkel.

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	A szakirodalom és az előadások során tárgyalt anyag beható ismerete Önálló és csoportos fordítói munka az órák során	Szóbeli vizsga	50%
10.5 Szeminárium / Labor	Egy szemináriumi téma kidolgozása vitaindító vagy szemináriumi dolgozat formájában. Önálló munka: műhelynapló egy szabadon választott szöveg fordításáról.	Egyéni projekt bemutatása	50%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
- A hallgatónak min. átmenő (5-ös) osztályzatot kell kapnia az előadáson és a szemináriumon ahhoz, hogy a tantárgyat sikeresen teljesítse. - Az elsődleges források és a szakirodalom alapos ismerete. - Aktív részvétel az órákon.			

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)

	A fenntartható fejlődés általános ikonja							

Szeminárium felelőse:

Kitöltés időpontja:
2025.01.13.

Előadás felelőse:

Janina G. L.

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABEȘ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
<https://lett.ubbcluj.ro>

jovab/64

Az intézeti jóváhagyás dátuma:
2025. 01. 30.

Intézetigazgató:

[Handwritten signature]

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása